

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket fölvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9 sz.)	
Nyiltéri czikkék	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkék díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küllendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Márczius 15-ike.

Nagy emberek, nagy napok mindig méltók, hogy az utód, ki vívmányaik áldásait élvezi, hálaival áldozzon emléköknek.

S van-e magyar, ki ma, a magyar nemzet második, valódi, születésének évforduló napján, megfeledezhetnék arról, hogy mily jelentőségű hazánkra, Európára, a mivelt emberiségre nézve amaz idő, melyet e napról nevezünk s elismeréssel ne adóznék ama nagyoknak, kiket a koszos félisteneként emleget.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Mást beszél Bodóné,
midőn a bor árát kéri.

Si tacuisses...

Hát bizony Bodóné, — akarom mondani: Dr. Pávai Vajna Elek, vagy a mint ő fordította francziára: „Vajnai Páva Elek*”) — eleven szemet gyűjtendő a kolozsvári közönség fejére, almiért hogy egy oly genialis tudóst kiszalasztott falai közül, egy ártézi kut tervével ajándékozta meg. A terv — helyesben mondva, javaslat bizonyos műnek, melyet czim-és borítéklapja „Kolozsvár s környéke geológiájának” gunyol, s a melyet, bámulhatni, miképp adhatott ki tudományos intézet csupán jó hiszemben super-revisió és az illető helybeli szakemberek véleménye bekérése nélkül, D. Pávai E. művének, mondok egy részét teszi.

A javaslatnak két oldala van: u. m. az ártézi kutak elmélete s ennek Kolozsvár viszonyaira való alkalmazása. Egyik nyavalyásabb a másiknál. Ezt persze Herbach Ferencz, az E. Muzeum ásvány- és földtani osztálya szakértő kezelője, nem hagyhatta szó nélkül, miután muzeumunk hivatalnokainak az az egyik feladatok, hogy Erdély természettani ismeretét telhetőleg gyarapítsák és így a tévedések megrovása s hamis eszmék kiküszöbölése is kötelességökben áll. H. ur hát pathologiai kezelés

*) Czimszalagról híven: „Mr. Alexis Pávai Chevalier de Vajna.

Valóban! költőnek, a legnagyobb költőknek aranytollára méltó napok valóban is azok! Midőn a tavasz a kiféső bimbókból a szabadság rózsaát varázsolta föl; midőn Isten áldott napja az egyenlőség melegét árasztá mindenkire egyaránt; midőn a lég balsamos lehellete testvéri csókot osztott, hintett minde- nekre szét.

Oh szép, varázsszal teljes tavasz-éji álom vala az! és olyan tiszta, olyan éber álom, hogy a ki látta s a ki élvezé: mind, mintha a valót ölelte volna át. Mint a mesében egy év három naphól áll: egy évben akkor száz esztendő ért meg a világ.

A láz pótolta az erőt, s mit meg nem birt a kar: a lelkesültség, tűz kivivta azt.

De a tűz, a mily hatalmas egy elem: olyan hamar emészt meg mást s evel magát; ha jön vihar... vagy nincs, mi neki tápot ad — a láng kiég s parázsa, hogyha megmarad!

Az édes álom nálunk is vajmi gyorsan vált keserű ébredéssé. Mert az álmot az ébredéstől egy észrevehetlen vékony vonal választja el.

Fessem, hogy milyen volt a magyar- nak ébredése?

Az álom fényes nappal volt, az ébredés setét, viharos, tűzvillámtól megszakgatott éjben történt — s Isten csodája, hogy ez éj örökkévalóvá nem vált a magyarnak.

Ha édes ábrándozással nézzük azt a fényes álmot — nem szabad felednünk azt a setét ébredést sem...

S ne ott vesztegeljünk, hogy ki szerezte azt, ki okozta ezt; mert az indokokat a moral itéli meg, de a politika azon töprenkedik, hogy miként tehesse lehetlenné a rémjelenetek megújulását.

alá vevé a gyalrő oldalakat s kimutatá bénaságukat. Bodóné — ismét akarom mondani — Dr. Pávai E. pedig azt viszonozza reá, hogy a németek nem tudnak az ártézi kutakhoz, hogy a francziák sok olyan kútat furtak, hogy a pesti mérnök-egylet és műegyetem könyvtárai- ban sok franczia munka van e tárgyról s végre hogy Herbach ur nem tud magyarul. Szóval Bodóné mást beszél stb,

De „más beszéd”-nek is badar beszéd ez. Elsőben is a mit a német tudósok e tárgybéli incompetenciájáról ir. D. P. E. csupa nevetség és csak ahoz megy a mit Kolozsvárt állított egykor, hogy t. i. „Liebig nem tud kémiaiát.” Ha komolyan akarnánk szólni, azt mondanók egy felől, hogy a francziák egykor elismert su- premáciája a természeti tudományokban, ma már — saját vallomásuk szerint*) — tempi passati. Másfelől hogy az ártézi kutak theoriája kipuhatólására nem csak nem szükséges kellék, de még csak nem előny, hogy valaki maga furt legyen olyas kutakat, éppen mint a gazdaság-elmélete szerkesztésére nem szükség, hogy az illető tudós maga tartotta legyen

*) „Ez előtt 40 évvel a physikai s természet- rajzi tudományok kétségtelen s vitatatlan első mestere majd mind Francziaországhoz tartoztak. Museumunk a legelső tudományos intézet vala a világon. Az idege- genek oda jöttek tanulni, magukat ott kimivelni vagy otthon kezdett munkáikat kiegészíteni. Mind ez már ma csak em'ék (souvenir); mi már nem állunk a termé- szet kutatói dícső phalanxiának az élén. Az angolok és németek előnkbe rugtattak. sat. (L. Revue des deux Mondes. 1872. febr. 15 p. 766—67) Ehez csak azt ragasztom, hogy Dr. P. E. mielőtt német tudósok, fércz- műveiről beszélné, tekintse meg a magát. „Mit látod pedig a szálkát a yádfia szemében, és a geren- dát a te szemedben nem látod? (Máté 7. 3.)

Az ábrándozó ifju rajong az eszmé- nyért; az érett férfiú méltatja a nemes törekvést, de latra veti az eszélyt, köve- teli a sikert, és biztosítja azt a jövőnek.

Tudjuk jól, hogy van egy clique közöttünk, mely kizárólagos jogot formál e nagy nap emlékéhez, melyet ma ünne- pel — nem sátorozó pompájával, üres szó- virágokkal, mint a rajongó, vagy phari- zeus, hanem szívében — minden magyar. De ez ünnep nem akkor válik a nemzet ünnepevé, ha abból egy részt kizárunk, hanem, ha még a rövidlátó vonakodót is odaédesgetjük.

Mert, mint mindennek, a mi erőszak- kal tör magának utat, a szenvedélyes he- vület tettének is — akarja bár a legma- gasztosabbat — megvan a maga salakja.

A vér, folyjon bár a legszentebb jog érdekében, csak párologló, égre szoló vér marad s ha az ádáz sors nem is bosszulja oly rettenetes módon meg azt, mint a mily irtóztatós adót utána a ma- gyar fizetett: az emberiség hivatása még sem az, hogy karddal kezében, fellábbal kengyelében, a láz kimerítő hevülete kö- zött töltse életét.

Én is látom a magasztosat márczius 15-dikében, de bár fénylően ragyog: sze- mem el nem vakul tőle, hanem látom ár- nyékát is, — és eszem vergődik, hogy amaz emez nélkül szemlélhessem.

És legkivált, mint e szegény ország- résznek hü fia, kik a dicsőből oly édes keveset élvezhetünk s a rettenetesből oly megdöbbsentő sokat hordozánk le-leroskad- va, meg ujra föltántorogva: ki veheti rosz néven, ha ma okulni akarok a mult tanulságain; ha ma és épen ma föltűnik lelkem előtt emléke amaz orjási bukás- nak, mely a rohamos, lázas sietést meg- akasztá s a rohanót a kiindulási pont- nál oly sokkal hátrább veté!...

az eke szarvát. A mi pedig a czáfoló ellen in- tézett személyes kicsapást illeti, én értesithe- tem olvasómat, hogy Herbach ur tud annyit magyarul, a mennyit Dr. Pávai E. —ja ki egy nyáron hét esztendeig volt Párisban—francziául. Ellenben van annak a „novitius geologus”-nak — a mint a nem tudom mitől és minél fogva veteranus tudor nevezi, — legalább is annyi olvasottsága szaktudományában, mint neki: de van tiz annyi belátása, száz annyi tapasztlása és hasonlíthatatlanul több józan ítéléte, helyes felfogása és alapos szilárd véleménye. Jelesen ismeri H. ur, s nem kellett érette a pesti könyvtárakat kutatnia, mivel saját készlete szolgáltatja ki az adatakat, ismeri mondani, a közönségesen s ma már ellenmondás nélkül el- fogadott, hydrostaticai theoriától eltérő néze- teket az ártézi kutakra nézve, melyek különbö- sen Francziaországban nyilvánultak; de azok között azt a sületlent, melyet Dr. P. E. e la- pok 58. számában vagy tolmácsol, vagy költ, még nem lelte meg. Nem is lelhet, mert ha elé is állott volna valaki vele, nem méltat- ták volna czáfolatra tudományos munkában. Nem is telik egy hamar ki mástól, mint egy oly „oly genialis tudós”-tól minő Dr. P. E. Vajnai gavalér, oly halmaz a képtelenségek- nek, a mi abban fekszik, hogy „a víz felbuz- gására a földgyomrából nem szükséges a lejtős réteg.” Hanem szerinte a vízbe rendszerint fog- va levő levegő a föld mélyében kibontakozik belőle, meggyül a víz felett s ezt nyoma- ja. No már ha azt nem kérdjük is, hogy hát miért bontakoznék ki, de kérhetjük, hogy az a csekély levegő, mely a leg t a r t a l m a s a b b víz térimejének csupán egy 25-öd részét teszi, hogy miképp nyomhatja ki az a csekély erő

A költő, az álom világnak bajnoka, az ideálnak csoda-képeit kobzán hadd verje ki s mi édes odaadással csüngünk dalain; — a rideg valóság — s mi más az élet? — embere, ki az 1 után nem a 100-at, hanem a 2-t méri ki, csak egy forradalmat szabad hogy ösmerjen: a bé- kes munka forradalmát.

Ki mindenét kockára veti: nyerhet sokat, de veszíthet mindent. Lehet, hogy a lantos rimbe foglalja bukását, de én inkább nézem másnak, mint saját nemze- temnek tragédiáját.

E napon a forradalmak emlékét üljük. —

Értem, ki rajong ez emlékért — de nem követem.

A tűz, kit egyszer megégetett, ha másodszor is körébe csalja csillogásával: oka nem a pusztulásnak, a melyet terjeszt.

Ám emlekezzünk kegyelettel, ám lel- kesedéssel — de ne szenvedélyességgel e napra, mert a szenvedély nem jó ta- nácsadó.

A rohamos kiindulás egyszer már meredélyre vezetett; hála jó szerencsénk- nek és magunknak, hogy egy második, csöndes kiinduláshoz juthatánk. A most követett út, ha lankásan is, de nem a mélységhez, hanem a magassághoz vezet.

És erről térnénk megint az örvény felé?!

Legyen nekünk márczius 15-dike a kegyelet, — de egyszersmind az okulás napja is!!

V.

Parlamentari válság.

Pest, mart. 15.

(M. A.) Egyik izgalmas perczében a szomorú tusának, melyet képviselőházunk párt-

a magánál teméntelenszer nagyobb súlyu vízet? Kérhetjük, hogy miképp ezelheti, sőt lőkhé- ti nagy és folytonos gyorsasággal több száz lábnyi magasságra? De kérdem mindenek fe- lett, hogy miután az a hypotheticus levegő feljül s a víz alól van, miképp nyomhatja ezt felfelé? A gavalér tudor itt ugyan a „ta- nodából ismert légnyomatu természetes (sic*)” szökökutra hivatkozik. Csak hogy ilyen nem „természetes”, hanem mesterséges szökökut négy van u. m. a hydrostaticai, a Hero kutja, a Hero laptája s a gőzzel működő. Az első az, a mit én alkalmazott alakban bé- muttam s a melynek feltételei számtalanszor előfordulnak a természetben; de a melylyel a kibontakozó levegőnek semmiköze, éppen mint a józan észnek a Dr. P. E. theoriájával. A más három pedig oly bonyolult szerkezetet tenne fel, a melyet a természetben nagyon rit- ka esetben, nem leltek, hanem csak gya- nítanak a physikusok, minthogy az időszaki források, nevezetesen a „geyser”-ek jelenségeit másképp kimagyarázni nem bírják. Az a Dr. Pávai-féle kibontakozó bizonyos levegő pedig erre az esetre se talál, miután lassu fejlődése alatt a föld magába szivná.

Hanem a legfurcsább dolog az, hogy dr. P. E. a most állított elméletével maga magát czáfolja meg. Rovogatott értekezésében ugyanis ő a bevett hydrostaticai theoriát vall- ja, mi ellen alapjában az elmélet nem volt kifogás; hanem az író ferde felfogása, gyámol- talan előadása és hamis alkalmazása tette szük- ségessé a megrovást és czáfolást. Most pedig azt a leglényegesebb vonásában meg akarja ron-

*) Tan „mesterséges”-t akart írni,

jai az agyonbeszélés és kitartó türelem fegyvereivel folytatnak, Tóth Vilmos belügyminiszter azt mondá, hogy a kérdés, mely mellett a ház többsége szilárd álláspontot foglalt el, nem a párt kérdése többé, hanem európai kérdésé vált.

Egy nagy, egy komoly igazságot foglalnak magokban e szavak. És épen ezen igazság teszi oly válságossá a helyzetet, épen ez súlyosítja oly nagyon azoknak felelősségét, kik a képviselőházban jelenleg napirenden levő dolgokat scenirozzák.

Mert csalódnak azok, a kik oly nézetben vannak, hogy a válság egyszerűen a választási s az országgyűlési tartamot meghosszabbító törvényjavaslatok keresztülvitele vagy visszavonása körül forog.

Ez csak külső látszat, pusztá felszíne a situationnak. A felszín alatt egyéb lappang, meg is nevezhetjük, hogy mi: alkotmányunk alapelvének, a parlamentarizmus rendszer létfeltételének, a többség törvényalkotási jogának sorsa!

Alkotmányos fogalmak szerint egy törvényjavaslat csak akkor idézhet elő a parlamentben válságot, ha elfogadása vagy elvetéséből az egész ministerium kormánykérdést csinál, s a parlamenti többség ennek dacára ugyanazon kérdésben a kormánytól egészen eltérő állást foglal.

Nálunk nem ez az eset, nálunk kormányválságra legkisebb ok sem forog fenn. A választási törvényjavaslatot a képviselőház többsége általánosságban elfogadta; az országgyűlést meghosszabbító javaslat is az osztályok túlnyomó többségének — kilencz közül nyolcznak — helyeslésével találkozott. A kormány tehát nyugodt lehet az iránt, hogy politikájának e javaslatokba foglalt emanatióját is osztja a ház többsége.

Nem kormány, hanem parlamenti válsággal állunk szemközt. Nem a jelenlegi kormánynak, hanem magának a parlamentarizmusnak fennmaradása forog kérdésben.

És ezt jó lesz megfontolni azoknak, kik e válságot előidézték; és főleg ez az, a mi bennünket is arra ösztönöz, hogy elfoglalt állásunkból egy tapodtat se engedjünk.

Nem a választási törvényt védjük mi ezen állásban, hanem alkotmányunk legértékesebb kincsét, a parlamenti rendszert.

Nem azon meggyőződésben fogadtuk mi általánosságban el a választási törvényjavaslatot, mintha annak minden intézkedését jónak, igazságosnak találtuk volna. Voltak kifogásaink a javaslat számos pontja ellen, de mert helyeseltük tendenciáját: az 1848-i választási törvények pótlását és magyarázatát; helyeseltük intézkedéseinek tetemes részét: elfogadtuk általánosságban az egészet, hogy a részletes vitánál megkísérthessük egyes hiányainak javítását.

tani. Férczművében — akarom mondani, értekezésében — azt állítja, hogy „az ártézikutak főkölléke egy oly laza körétegnék létezésében áll, mely leg alább kőre szemben álló oldalról kellő magasságra legyen emelve“, mi persze, így mondva, nem igaz; de épen nem igaz ám a mit most állit, mintha az az emelkedés nem is volna szükséges. Afrika „száz meg száz mértföldnyi széles fővény tengerén“, írja, „nincs meg a lejtőség, hiányzik minden lejtők, de azért a francia óázok ártézikutja mégis ugrik.“ Ugrik biz a lajtörja a tudor lába alól, mint a ki ezzel csak azt bizonyította be, hogy még gyengébb geographus, mint a mily gyarló geologus és a Saharáról való ismeretei szintoly hiányosak, a milyen zavarosok fogalmai a hydrostaticáról. De tegyük, hogy a rétegek lejtése nem feltétele az ártézikut sikerültének; ezzel minden kapcsolat megszakadna a kutügy és a geologia közt, ennek sem deliberativum sem consultativum votuma amabban nem volna s a veteranus — nem kell hinni a szakállának — geologus egész tudományos apparátusa, melylyel javaslatát támogatni hitte, csak haszontalan szószaporítás! Egy szóval sem mondom, hogy nem az.

(Vége köv.)

A berlini Aquarium.

Deák Gerőtől.

(Folytatás.)

A vizzuhatag által alkotott tóba a gázlók és uszók rendének képviselőit találjuk. Az európai osztrigász vagy vérlábulebőke (Haematopus ostralegus), a szép pirókércze (Vulpanser tadorna), a sapos kácsa (Anas penelope), a makkruca (Anas crecca), a hosszú szárnyu tengeri

Ezt hozza magával a parlamentarizmus rendszer terméke, e javítási kísérlethez ad jogot e rendszer a kisebbségeknek is.

Egy kitűnő francia állam-bölcselelő, Laboulaye mondja valahol — és ezen állítására hivatkozott közelebbről egy ellenzéki szónok — hogy a parlamentarizmus csupa compromissumokból él. Teljesen igaz; csak hogy kérjük, nem a többség közti compromissum-e minden oly módosítvány, mely a részletes vita alkalmával a törvényjavaslat egyes intézkedéseit módosítja?

Ily- és csak ily compromissumokat enged meg a parlamenti rendszer; ily compromissumokra a jelen esetben is készen áll, hajlandóságot mutat a többség. De a mi képviselőházunkban jelenleg foly, az már nem a compromissum útja, hanem magának az alkotmánynak, a parlamentarizmusnak compromittálása.

Pest, márt. 13.

Éber Nándor országgyűlési képviselő, elismerésül azon bokros érdemeknek, melyeket ő az országgyűlés lefolyt három évi ülészaka alatt szerzett, választókerülete, Szék szabadalmazott város diszpolgárává választotta. A csinosan kiállított diszpolgári oklevél a napokban érkezett Éber Nándor kezeibe, s ő e fényes polgári megtiszteltetést választóíhoz intézett levelében már mag is köszönte. Itt közöljük az oklevél tartalmát, s a megtisztelt képviselő köszönő levelét.

„Mi szabadalmazott Szék-városa tanácsa és képviselő testülete, midőn a mai napon közös ügyeink elintézésére össze lettünk volna gyűlve, a többek közt polgáraink ajkain már ezelőtt is általánosan nyilvánult azon közóhajtást, hogy országos képviselőnk, ms. Éber Nándor ur városunk diszpolgárává avatassék, beható tanácskozásunk tárgyává tévén, egyhangulag elhatározatott s adjuk tudokra mindeneknek, kiket illet, hogy méltóságos Éber Nándor urat országos képviselőnké lett választása óta iránta mindinkább öregbedő bizalmunk jeléül, úgy szintén a haza, tudomány, művészet és nevelés ügye körül általánosan szerzett érdemei, magas politicai műveltsége és ismeretei, de különösen városunk érdekében eddigi országos képviselői működése alatt kifejtett ernyedetlen szorgalma, iskoláink alapjának nemeskeblű ajánlatával eszközölt biztosítása, s ilykép városunk jövőjének felvirágzására jótékonyan éreztetett érdemteljes munkássága elismerésül városunk diszpolgárává díjelengedés mellett felvettük, s hatóságilag mindazon jogok- s előnyöknek élvezése- és gyakorlataira ezenel feljogosítottunk nyilvánítjuk, melyekkel városunk polgárai élnek vagy jövőben élhetnek fognak. Miről ezen diszpolgári oklevelet városunk szokott hivatalos pecsétje alatt kiadjuk. Kelt Szék-város közönségének

fe c s k e (Sterna hirundo), a nevető és viharcsülliő (Larus ridibundus, — canus), a búbos vöcsök (Podiceps cristatus) meglepő könnyűséggel uszkálnak a víz felületén, miközben nem nagyon kellemes hangon csolnak-dalt dalolnak vagy pedig játszadozva repülnek a víz felett és a vízből ki a porondos partra, hol addig tisztogatják különben is szép tiszta tollzatukat, míg ujából kedvük lesz fürödtve elmerülni.

Azonban figyelmünkre leginkább az óriás-halász (Paralcyon — Alcedo giga) — a jégmadarak legismeretesebb tagja — méltó, mely az ausztráliai erdőben a vadásznak biztos órája, a buvárkodó tudosnak nagyra becsült barátja. Egy pseudó-termesztudós azt írja e madárról: az óriás halász hangja olyan mint vadszelleme kára, mely hallatára az eltévedt utast rémület szállja meg, míg a madár — jót nevetve az utas balsorsán — kigunyolja őt! Az ilyen felületes vizsgálatból származott megjegyzés alaptalansága legott kitűnik, mihelyt a „réf“-madarat közelebbről tekintjük. Az óriás-halász ugyanis vidám, élénk és okos erdei madár, mely benső felindulását bizonyos időközökben oly hangokkal fejezi ki, ménők hangszekrényében rendelkezésre állnak, s melyek az erdőben gnykacajhoz hasonlít. hatnak ugyan, de itt nem kell valami éles képzelő erő, hogy bennök egy hárfá alsó hangjait véljük hallani.

Hanem folytassuk körutunkat tovább.

Míg a kigyófolysó bizonyos értelemben a pusztát ábrázolja, addig a „madárlak“ — hová most érünk — a vidám erdei életet tüntet fel. Az óriási házban 14 nagy részre osztott kalitka, 9 oldalbug és 9 vízmedence látható, melyeknek szerkezete és berendezése eddigelő páratlan. A gerincesek állatoknak, mind az öt

1871 évi dec. 9. és 10-ik napján tartott közgyűléséből. Hortopán Simon főbíró, Hoprich Frigyes, h. főjegyző.

Éber Nándor köszönő-levele következőleg hangzik:

„Tisztelt polgártársak! Mély megilletődéssel vettem azon kitűnő megtiszteltetést, melyben ns. Szék-városa tanácsa és közönsége engem részesített, midőn dec. 9-én tartott közgyűlésén egyhangulag diszpolgárának megválasztott. Bár mindnyájan egy közös szeretett haza fiai vagyunk, mely bennünket keblére zár, érezi közülünk mindegyik egyszersmind egy kisebb haza szükségét is, melyhez azon belől különösen ragaszkodhassék, és melyre mindazon vonzalmat és tevékenységet, melyeket a nagy haza igénybe nem vesz, átruházhassa. A sors úgy akarta, hogy hosszú éveken át távol legyek szeretett hazánktól. E távollét nem csökkentette meg ugyan azon forró vonzalmat, melyet iránta éreztem, sőt azt a honvágy gyötrelmei által csak növelte, de a hosszszas távollét szükségképpen meglazította vagy épen elszakasztotta azon kötelékeket, melyek a haza bármely részéhez vagy vidékéhez kötöttek. Önök most felfogadtak keblökbe, és ezáltal úgy szólván másodsor honosítottak. Csak most érzem valóban, hogy végre visszatértem a hazába. Vegyék ezért forró köszönetemet. Meghatottak azon szívből eredt szavak, melyek ezen határozatokat a diszpolgári levélben kijelentik. Bár az elismerés távolról túlhaladja csekély érdemeiret, mégis felbátorít azon gondolatra, hogy őszinte törekvésem nem volt egészen eredménytelen, és hogy volt legalább egy tere tevékenységemnek, mely nem volt meddő. A politicai téren ritkán jut egyeseknek azon szerencse, hogy működésük valódi hatását tisztán magok előtt lássák. Lassan érnek ott meg a legenyvedetlenebb munkának is gyümölcsei, s gyakran e gyümölcsök mások, mintsem vártattak. Melynek kell tehát a meggyőződésnek lenni, és tántoríthatlannak a hitnek, hogy ellentállhaszon azon kételyeknek és kislelkűsögeknek, melyek elfojtják keblünket, midőn számítjuk tevékenységünknek eredményét, és csak oly csekélynek vagy kétesnek látjuk. Erősítették hitemet és új ösztönt adtak további törekvésemre, midőn ily nagylelkűen rövid és szerény tevékenységem gyümölcsét már is szemem elébe helyezték. Engedjék meg, hogy ezt csak egy értelemzem, hogy ez, a mi eddig csak a szabadalom volt önként működhetni, most joggá és kötelességgé vált, és hogy válllvetve igyekezzünk városunk javára és virágzására közreműködni. Sok a teendő, de azért nem fogunk elcsüggedni, mert előttünk lesz a gondolat, hogy mint a természet ágaiban, úgy a nemzeteknél mennél nagyobb a minéműség, annál sikerdusabb és erősebb a faj, és hogygyarapítjuk hazánk erejét és képességét, midőn igyekszünk számára a félreeső Mezőségben egy régi önálló városi törvényhatóságot megtartani és a

osztálya képviselve van itt; azonban — miként a név is mutatja — a lég élénk, vidám urai, a forró és mérsékelt égaljak legszebb szárnyasai bírák a madárlak legtöbb és legnagyobb szobáit.

A tarka madárvilág ezer meg ezer tagja soha meg nem szűnő jó kedvvel, vidám csevegés, a legkülönbébb hangokból álló s mégis oly szépen összhangzó dallamok között tölti a nappalt, most könnyű szárnyalással föl s aláröpkedve, majd a magas fák száraz galyain pihenve, most önkészitette fészkein dolgozgatva, majd a földön ételtől szökdelve, folytonos öröme a szemlélőnek, ki pompás tollzatukon, melyen a belövellő napsugarak mint ragyog fémen játszanak, nem képes eléggé legeltetni tekintetét.

Ki tudná őket egyenként mind előszámolni?

A szép füttyü rigók, kellemesen éneklő tengeliczek, csizek, kenderikék, szindus tollzatu pirókók, a csinos billeányek, virgoncz czinkék, a barátkák pacsirták, vörösbegyek, seregélyek bankák, kakukok, harkályok, papagájok és fülemilék nagy családai számos tagok által vannak képviselve; nem különben a „tyukfélék“ rendből a galambok, fajttyukok, fürjek és fáczánok szélesen kiterjedő családnak is tömörked hazai és idegen fajai és egyedei láthatók. A „gázlók“ közül a kanálór rugómet (Platalea Ajaja), a vörösbibist (Ibis rubra), a rózsaszín tollzatu s kármin vörös szárnyu lángmadarat (Phoenicopterus), a libeuzot (Vanellus cristatus), a vérlábu csigászt (Haematopus rufipes), a vizilebenkét (Scolopax media), a tengerparti bibiczet (Tringa pugnax), továbbá a nádi csirkét, (Gallinula), harist (G. crex), a vízi tyukot vagy szár-

szabadság, önkormányzat és haladás egyik habár csekély, de erős támpontjává átalakítani. Adja isten, hogy törekvésünk sikerüljön. Fogadják unjonnan őszinte hálám nyilvánítását nemes ajándékokért, melyet legbecsesebb birtokomnak tekintendek. Reménylem, hogy rövid idő múlva lesz szerencsém köszönetemet élő szóval is nyilváníthatni, addig pedig fogadják önök tiszteletem kifejezését, melylyel maradok őszinte hálás polgártársok,

Éber Nándor.

Országgyűlés.

Pest, márcz. 14-én.

A ház Zsedényi indítványára elhatározza, hogy az osztályok ülésezése miatt délután sem tart ülést.

Ghyczy Kálmán benyújtja az országos balpárti értekezletnek ismert kérvényét a választási mandatum 5 évi meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatok visszavonása iránt. A kérvény 1135 vidéki polgártárs által van aláírva. Kéri, hogy a kérvényi bizottság által soron kívül tárgyalassék, hogy az a mandatum-meghosszabbító törvényjavaslatl együtt kerüljön napirendre. (Helyeslés.)

Guthy Benjamin interpellálja a pénzügyministert, hogy van-e tudomása a Közép-szolnok-megyei törvénytelen adóbehajtásokról, s több ily esetet föl is sorol.

Kerkápoly Károly pénzügyminiszter azt feleli, hogy az egyes végrehajtók törvénytelen eljárásáról a miniszter úgy szerozhet magának tudomást, ha a sérelmet szenvedett felek jelentést tesznek. A közép-szolnoki megyéből csakugyan jöttek ily jelentések, s a kormány nem is mulasztá el a szenvedett sérelmet jóvá tenni. A felsorolt esetekről nincs tudomása, s azokat, ha megtörténtek, nyilvánosságra hozni az illető sérelmesek földadata.

Guthy Benő a felelettel meg van elégedve.

Tisza Kálmán a közép-szolnok-megyei szervezésnél egy onnét a házhoz benyújtott kérvény bizonyítása szerint megtörtént főispáni visszaélések tárgyában interpellálja a belügyministert.

Gubody Sándor interpellálja a miniszterelnököt, hogy mily stadiumban van a keleti vasutcsatlakozás ügye?

Gr. Lónya y miniszterelnök kinyilvánítja, hogy a kormány teljes mértékben föl fogja a kelettel való vasuti összekapcsoltatás szükségét, s azon fáradozik, hogy Konstantinápolyal a legrövidebb összeköttetést hozza létre. Lépéseket tett a közös miniszteriumnál, hogy az ez ügyben folyó tárgyalásokban Magyarország érdeke teljesen megóvassék. Különben a kormány meg ma fog egy tjavaslatot benyújtani, mely e tárggyal összefüggésben van, s

csát (Fulica atra) és a szép szultányukot (Porphyrion martinica) találjuk fel. — Csöndesen pihen kalitjában a maig is sokaktól gyűlölt füles bagoly, kukik és lángbagoly, melyek a „ragadozó madarakat“ képviselik.

Nem messze a hasznos baglyok lakából egy növényekkel diszitett, terjedelmes tó terület, melyben a „hüllők“ első rendének rut külsejű állatai czepeklik, lomhán lépdelve, paizsalaku teknőjüket. Az európai mocsár-teknőöz (Emys europaea) az amerikai petytyes-tajkoncz (E. guttata), a tarka- és skorpió-teknőöz (Emys picta, Cinosserrum scorpioides) úgy látszik a fogságot minden gond nélkül tudják szenvedni s olyan jól találják magokat a kényelmes és minden szükségességgel ellátott tóban, hogy még télire sem ásnak bé az iszapba — mint különben tenni szoktak — és nem merülnek téli álomba.

A „halak“ két medenczében kétféle faj által vannak képviselve, u. m. akicsiny szálkás durbanes (Gasterosteus aculeatus) és a karcsponty (Cyprinus amarus) által. Miután nemsokára az édes és tenger-vízi állatokhoz érünk, nem tartom helyén levőnek itt szólni bővebben róluk.

Az „emlősök“ közül egy közönséges evet és pölén kívül egy pár repülő eb vagy vampir (Pteropus Edwardsi) látható itten. A Kelet-India és Afrikában s a maláji szigeteken honos, visszatartozító külsejű állat, mely a régi „vampir-mesék“ egyik főhőse gyanánt tekinthető, nappal egy száraz ágról csüng alá lábszárain pihenve, mi közben elő- és utótagjait, melyeknek hosszú kinyúló csontjai közt terül el finom rőphártyája, teste körül keresztbe teszi, az ebéhez hasonló fejét pedig az említett bőrszárny alá rejt.

Folyt. köv.

melynek fontossága, reményli, szintén okul szolgál majd arra, hogy a folyó viták megrövidítenek. — Gubody a felelettel meg van elégedve.

P. Szathmáry Károly egy hat. javaslatot utasítatni kívánja a közokt. minisztert, hogy a kolozsvári egyetemet már a jövő iskolai évre állítsa föl, s a költségek iránt póthitelt kérjen.

Henszlmán Imre indítványozza, hogy a ház a kolozsvári egyetemre vonatkozó tjavaslatot azonnal vegye tárgyalás alá.

Orbán Balázs a székely-kivándorlás meggátálása ügyében ad be határozati javaslatot oly hosszúnak indult indokolással, hogy az elnök kétszer volt őt kénytelen a tárgya vizsgálatára. Sűrgeti a székelyföldi gyáripar előmozdítását, a székely családok letelepítését kincstári uradalmakra méltányos feltételek alatt.

Lónyai gr. kinyilatkoztatja, hogy minden népfaj, de különösen a székelyek ügye a kormány legmélyebb gondoskodásának tárgyát képezi s így a hat. javaslat fölösleges. Mely nézet ellen fölhozza Orbán, hogy a székely kivándorlás napról napra növekszik.

Péchy Tamás indítványozza, hogy az elnök ezután a hó elején ne csak a múlt hóról, de az egész ülészakról főmaradt javaslatokat sorolja föl.

Jókai Mór kéri a házat, hogy indokoltassa múlt napokban a fővárosokat rendező tjavaslat sürgetésére vonatkozó hat. javaslatát, — s beszél is, míg az elnök figyelmezteti, hogy ez indoklás most a tárgy napirendén nem levő, helyén kívüli — s csak a ház idejét fogyasztja.

Jókai földindult hangon kéri, hogy mi módot nyújt hát a ház neki, hogy őt kapacitálhassa? (Kiáltások: majd a tárgyaláskor! balról zaj, s szókivánás Jókainak.)

Itt hosszabb napi rendi vita fenyegetőzött kitörni, Madarász s Péchy már beszéltek, Kerkapoly is már elővette a házszabályokat midőn:

Elnök azt kéri Jókaitól, hogy főntebbi határozati javaslatának napirendre tűzését akarja-e kívánni.

Jókai a kérdést igenli, s előterjeszti azon kívánatát, hogy az holnapra tűzessék ki. Kérése indokolásába aztán be is kezdett már, de a ház félbeszakította.

Balról zaj, ingerültség.

Elnök fölteszi a kérdést: akar-e a ház Jókainak a fővárosi tjavaslat fölvetését sürgető hat. javaslatát fölött holnap intézkedni, vagy nem. A ház többsége ülve maradt.

Ekkor szélbalról benyújtották a névszerinti szavazás-kérő cédulát.

Az aláírók közt ölnem voltak jelen, a boszus jobboldal e miatt ellenezte a névszerinti szavazást; míg aztán szélbalról a hiányt nagy kárörömmel kiegészítik. — Így aztán oda volt 3/4 órai idő.

A ház a hat. javaslat fölötti határozás holnapra kért tűzését 57 szótöbbséggel elvetette.

Gr. Lónyai Menyhért azután hatásos hangon kinyilvánítja, hogy a kormány számos jelét adta, legújabbban is a fővárost rendező tjavaslat tárgyalása s életbeléptetése iránti szükségérzetének. Miután az osztályok közül hét már e tjavaslatot tárgyalta, s így a központi bizottság arról holnap már jelentést tesz, tehát az ügy rendkívüli sürgőssége, a közohajtás, s a parlamenti helyzet rendkívülisége folytán s mivel az osztályok s a központi bizottság határozata mérvadó a ház tanácskozásában, a kormány indítványozni fogja, hogy a ház e tjavaslatot a központi bizottság szövegezése szerint en bloc fogadja el. (Jobbról általános emelkedett tetszés, balról hosszú zaj, lármák.)

A hosszú zaj lecsillapulta után Tisza Kálmán előre tiltakozik a parlamentarismusra irányított ezen merénylet ellen, melyet a szélsőbal zugú helyeslése közt Csanády „államcsiny“-nak nevez. (Tisza már kétszer szavazott maga is ily indítvány elfogadására!)

Ezután a miniszterek tjavaslatokat terjesztenek elő: a belügyminiszter Baja és Holdmező-vásárhelynek törvényhatósági joggal felruházására vonatkozó, — a közlekedési miniszter a miniszterelnök által multkor előszámlált magyar vasúthálózatot kiegészítő s az államkincstárnak semmibe sem kerülő vasutakra vonatkozókat, — s a pénzügyminiszter a Ferenczsatorna kiépítésére vonatkozó törv. javaslat engedélyokmányának néhány határozatának módosítását illető tjavaslatot.

Ki fognak nyomtatni.

Végre jő a napirend: az igazságügyminiszter határozati javaslata, hogy a ház küldjön ki pártkülönbség nélkül 9 tagot a bűnvádi eljárás ideiglenes szabályzó tv.-javaslat országgyűlési tárgyalásának mikéntje és megkönnyítése iránt.

Bittó röviden indokolja javaslatát az ügy igazi szükségével, mely a tv.-javaslat megvalósítását sürgeti, s melynek folytán kézzel-

fogható a tárgyalás könnyítése iránt véleményét adó 9 tag kiküldetésének szükségére.

Chorin Ferencz magának a tjavaslatnak megítélésébe bocsátkozik.

Irányi Dániel pedig a minisztertől nyilatkozatot vár az iránt, hogy vajon azon ideiglenes törvényjavaslatot, ha törvénynyé válik, nem fogja-e meghagyni véglegesen, — különben 15 tagot akar kiküldetni.

Hodossiu Imre úgy véli, hogy az előtte szólók, midőn a törvényjavaslat megítélésébe bocsátkoztak, nem a napirend tárgyaához szólnak, mely nem más mint egy bizottság kiküldetése. Csodálja Chorint, hogy vissza akar vetni a tjavaslatot, mikor a jelen rendetlenségből kivezető minden eszköz után két kézzel kell kapunk, Irányi kívánatát pedig nem érti: valamely törvényes intézkedés tekintetében nem a miniszter ígérete, de a ház határozata mérvadó. Kéri a javaslat elfogadását. — Hasonló értelemben nyilatkozik az igazságügyminiszter is.

Balról még szólnak Szakácsi Dániel s Váradi Gábor, nem a kérdéshez, de a büntető eljárás hiányait fejtegetve.

KÜLFÖLD

Kolozsvártt, márcz. 16.

(s.) Francziaországban még mindig Lefranc belügyminiszter törvényjavaslata és Pouyer-Quertier kényszerült lemondása hívja fel az érdekeltséget. Hogy mily sors fogja érni Lefranc javaslatát, melynek életbeléptetése nélkül nem lesz a köztársasági kormány fegyvere magát megvédeni a napról napra merészebb monarchiai agitatók ellen, azt most még bajos volna megmondani. A monarchista képviselők minden áron ki szeretnék törölni azon pontot, mely az ő sajtójukat is fenyegeti; a republikánusok ellenben nagyon helyesen azt tartják, hogy így az egész törvénynek nem volna semmi értéke.

Bizton lehetett várni a javaslatnak változatlan elfogadását, még tartotta magát a hír, hogy Thiers és egész kormánya tárczájakat kötik elfogadásához. De Párisból jelenték, hogy Lefrancnak a kamarabizottmány előtt tett nyilatkozata szerint a kormány semmi kabinet-kérdéshez nem folyamodik. Itt is, mint sok más tekintetben a kormány erőnye nem áll arányban a vállalt feladat fontosságához.

Bismarck herczeg tehát ismét fényes győzelmet aratott; de ezáltal nem az európai diplomatiát iltette föl, hanem a porosz felsőházban, mely az iskola-felügyeleti törvényt elfogadta. Ily eredményre sehol sem számítottak. Utolsó nap bizonyosnak látszott ugyan, hogy az urakkáza általánosságban el fogja fogadni az iskolafelügyeleti törvényjavaslatot, de sokkal kisebbnek képzelték a kedvező majoritást, mint az a szavazáskor nyilvánult. Bismarck hatalmas szónoklata megszeli ditette a feudalis junkereket, kik mélyen fájlalva, hogy előbbi bálványok az isten és vallásnélküli liberális irányra tévedt, mégsem akarták földézni a vádat, hogy birodalomellenes conspiratióknak nyujtanak védelmet. Bismarckot azonban a parlamentarizmus küzdelem izgalmai nagyon megerőltethették, mert mint egy távirat jelenti, ismét elővette szokott álmatlansága és orvosai neki a munkától való szigorú tartózkodást ajánlották. Politikai körökben megszokták Bismarck koronkénti álmatlanságát valamely nagy elhátározása előjelül tekinteni. Talán a mondva csinált Westervelle merénylet nem gyakorolt elég hatást? A rendőrség mindenesetre felsült, mert Westervelle gyógyszerész már szabadon bocsátották.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, márt. 16. 10 45 p. ó. d. e.
Erkezett: 16. 11. ó. 30 p. d. u.

Országos Deák-párt központi bizottsága tegnap tizkor küldöttségileg tisztelt Deáknál. Pártunk vezérét Rajner Pál üdvözölte, tolmácsolva azt az osztatlan bizalmat, melylyel pártunk Deák iránt viseltetik. Deák terjedelmes nagyszerű beszédben felelt; kijelenté, hogy a közjogi alapot védeni kell, a reform kérdésekben szabadelvű, demokratia alapján haladjunk, végül összetartásra, egyértésre hívta fel a pártot. Délután a vidéki párttagok tiszteltére diszebed volt.

Tegnap a képviselőház két ülést tartott; a büntető perrendtás 18 tagu bizottsághoz utasított; megkezdett nagy viharok közt a választási javaslat részletes tárgyalása is, s a czim felett vitakoztak.

Andrássy Pestre érkezett,

Feladatott: Udvarhely 15. 5 óra 40 d. u.

Erkezett: 15. 6 óra 10 perc d. u. —

A Deákpárt jelöltjei, nagy többséggel győztek; királybíróvá Tibád Antal, főjegyzővé Henter Antal választott. Általános lelkesedés.

A kolozsvári korcsolyázó egyesület

alaptőkéje gyarapítására 1872 Márczius 9-én rendezett tánczvigalom eredménye.

Bevétel:

Eladott ablak jegyekből	f. 34.—
„ belépti jegyekből	304.—
	f. 338.—

Felülfizettek:

Grf Péchy Manó 25 ft, b. Bánffy Ádám 10. ft, b. Jósika Samu 10. ft, gf. Bánffy György 8. ft, ifj gr. Bethlen Gábor 6 ft, dr. Brandt József 5 ft, Korbuly Bogdán 4 ft., Macedonfi Papp Vince 4. f. br. Bánffy Dánielné 3 ft. br. Bánffy Ernő 3. ft, b. Bornemisza Alhört 3. ft. br. Josika Gábor 3. ft, Sigmond Ákos 3. frt összeg 87 frt.

fő összeg 425 frt.

Kiadás	295
marad tiszta haszon	f 130. —

A midőn e kimutatást a t. közönség tudomására juttatjuk, egyszersmind a felülfizetésekkért az egyesület nevében legszívesebben köszönetünket nyilváníttjuk.

A rendező bizottság.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márc. 16-án

— Az országos Deákpárt központi bizottsága e hó 15 én a Hungaria nagytermében gyűlést tartott. A fővárosi és vidéki tagok majdegeszen megtöltötték a fényes termet. Az elnök Szapáry Antal a gyűlést megnyitván, Pulszky Ferencz a Deák-párt működését ecseteli, emelkedett hangon beszédében visszatekintést tesz az utolsó öt év vívmányaira s szemügyre vevén a Deákpárt működésének eredményét, oly lépéseket lát megtevé, minőkről a 48-as kor, mely poetikusnak igen poetikus, de egyszersmind nagyon gyászos is volt, álmodni sem mert. A főváros öt év alatt egészen új várossá lett, alakult és gazdagodott; nemzeti gazdaság és pénzügyek terén hitel teremt s az megszádlult az alkotmány helyreállítása óta. Vasutak ma már a tőke kész biztosítéka nélkül is építhetők. Ezek után egy szűkebb bizottság küldetett ki, hogy az indítványozott két bizottság tagjainak névsorát kandidacio végett összeállítsa, megválasztatták: 1.) Az igazgató bizottságba: Barsay Kálmán, Böhmcs Frigyes, Bujanovics Sándor, Festetics György, gr. Huszár István, Perliczy Bódog, b. Házman Ferencz, Inkey Zsigmond, Károlyi György, gr. Vissontai Kovács László, Majthényi László, br. Mikes János, Pulszky Ferencz, Teleky Sándor, gr. Térey Pál, Tomcsányi József, Széll Kálmán, Sina Simon, b. Wahrman Mór, Zsedényi Ede, Zichy János gr. 2.) A levelezési sajtó- és statistikai osztályba: alk Miksa, Kaas Ivor b., Kautz Gyula, Kecskeméthy, Aurél, Kemény Gábor b., Királyi Pál, Németh Lajos, Pompéry János, Rotfeld Soma, Trefort Ágoston, Tol dy István, Zichy Antal, Urbázy György Urbáry Lajos.

— Jókai Mór mindennap halad egy lépést — nulla dies sine linea. Tegnap már átvette a Lázár Ádám szerepét s becsülettel végig játszta. A fővárosok rendezéséről szóló tjavaslatot kívánta praefereit tárgyalatni. A többség elvetette indítványát, mert ha belemegy a tjavaslat tárgyalásába, csak az ellenzék malmára hajtotta volna a vizet; hogy azonban az oppositio fegyvert ne kovácsolhaszon a maga számára ez esetből: a miniszterelnök bejelenté, hogy a kormány indítványozni fogja, mihielyt a közp. bizottság kész lesz jelentésével, hogy a ház fogadja el en bloc a fővárosok kívánatai szerint módosított tjavaslatot. Tisza Kálmán ezt „a parlamentarizmus elleni merényletnek”, Csanády „államcsiny”-nak nevezi. Persze midőn a ház, az ellenzék beleegyezésével, az országbírói értekezlet határozatait, a polgári perrendtartást, a pénzügyi szabályokat en bloc elfogadta, akkor nem volt az — államcsiny! Ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes.

— A kolozs-dobokamegyei néptanítók egyletének nevelés-oktatási szakbizottsága az egyesület helyiségében (külmagyar u. ref. leánytanoda) f. hó 17-ikén d. u. 4 órakor nyilvános fölolvastást rendez. Fölolvast Szabó Endre, az ember szellemi életéről.

— Városunkban az ujonczozás drámai előjátéka a sorshuzás tegnap kezdetét vette. Kik itt érdekelve vannak: azok bizony rövidet vagy is jobban mondva feketét húznak.

— K. Jászai Mari színházunknak közkedvességi tagja holnap indul M.-Vásárhelyre, honnan néhány vendégjáték után a pesti nemzeti színházhoz megy. A művészet geniusa vezérelje pályáján a románylett jövő biztos révébe, — de mielőtt végkép távoznék körünkből, megvárjuk mind tőle, mind az igazgatótól, hogy egyik önálló szerepében lássa bucsuképen a közönség szinpadán.

— Szintársulatunk — mint az „Erdeley” hallja — május elsejére érkezik M.-Vásárhelyre, hol előadásainak szintere az „Apolló”-kertjében építendő nyári fődeles színház leendő. Minthogy e szerencsés fekvésű hely a város középpontján van: színészeink igen jól járnak, ha az egyszersmind központja lesz az elismerés és anyagi jutalmazásnak is.

— Ugyancsak M.-Vásárhelyt a jótékony nőegylet közelebb ének-, zene- és szavallati előadásokkal egybekötött felolvasásokat fog rendezni.

(S.) Színház. „Egy ördög” Rosen 3 felvonásos vígjátéka tegnap került először szinpadunkra s debütje, mondhatni, elég sikerült volt. Az ujdonság adomailag ugyan nem valami kitűnő termék: helyzetek egyszerű lánczolata, a belső összefüggés és fejlődés minden erősebb kapcsa nélkül; cselekvénye nehézkesen indul, a bonyodalmakat szerző a milyen hosszsan köti, olyan hosszsan meg is oldja, s a mi legfőbb hiánya az „Egy ördögnek”, komikuma, alig érdemi meg azt a nevet; s ha egy pár helyzet nem lenne, melybe az illetők véletlenül jutnak s véletlenül válnak neveltségessé; s ha Wirth báró néha igenis erős „kifejezései” nem deritenének mosolyra: alighanemvetnének. Mindazonáltal van egy pár egészséges, életből merített alakja, mint Wirth báró, (Szilágyi), Anna (Boér E.), Turn tanácsosné (Fehérváriné), kikből ügyes kezek élvezhető szerepeket faraghatnak, mi egyszersmind ellensúlyozhatja a mű hibáit s hiányait. A mi az előadást illeti, Boér E. igen csinosan, annyi kifejező könnyedséggel s fesztelenséggel játszta a czimszerepet, hogy az egész estnek ugyszólván ő nyújtott életet. Szilágyi is helyesen adta vissza a non-curamus bonivant-ot s egyedül csak tulgyors beszédje ellen volt némi kifogásunk. Fehérváriné majdnem tragieai intriguanteotesinált Turm-néből s csakis azért, mert mindenütt igen szeret pointirozni. A többi alakok elmosódottak s így nem is lehetett sokat várni a repraesentánsoktól, a kik egyébiránt elég igyekezetet fejtettek ki úgy, hogy az előadás mindvégig derült hangulatban tartotta a szemlélőt.

— Háboru, melyről nem vezércikknek. Közép-Ázsiában a mint a „Birzevya Viedomosti” közli a Jakub chan a kofgari emiri, a buchari channal egyesült, s 29,000 főre menő seregük Kosmirban a Monaza tó vidéken áll. Az egyesült ellenség várja, hogy az orosz haderő nem sokára támadó háberül fog kezdeni.

— A gyulafehérvári várparancsnokság felszólítására az ottani rom. kath. plébánia hivatal a várban lévő katolicus vallásu fegyenczeket havonként egyszer minden díj nélkül hitoktatásban fogja részesíteni. A székesegyházi káplán már meg is tartotta első hitoktatását a nyugati vársáncz egyik őrházában.

— Bodnár Lajos kanonok temetése Gyulafehérvártt folyó hó 7-én ment véghez. Az ünnepélyes szertartást Fogarassy Mihály önméltósága végezte s a végítiszteletra a tanintézetek tanárai és katonai tisztviselők nagy számu nép kíséretében jelentek meg.

— Az irgalmas barátok főnökének kimutatása szerint a rend magyarországi kórházaiabn a mult évben összesen 13.000 beteg nyert ápolást; ezek közül 10.700 felgyógyult, 1200 meghalt, a többi pedig ápolás alatt maradt. E száraz számok eléggé mutatják, mily javára vannak e szeretetek az emberiségnek.

— A Gyors Posta azt újságolja, hogy Deák Ferencz és Ghyecz Kálmán visszavonulnak a politika teréről s jövőre nem kívánnak képviselők lenni. Deákról régebben is híresztelte ezt az ellenzéki sajtó, de megczáfoltatott. Hanem, hogy Ghyecyre nézve igaz lehet e hír: valószínű, miután egy Ghyecz komoly szelleme csakugyan nem esoda, ha elfordul a mostani parlamenti komédiáktól.

— Földalatti vasutat terveznek Bécsben melynek számára a házak, utcák és Dunacsatorna alatt furnának kellő mélységben alagutat s a kivitelnél a londoni hasonló vasúttakkal tett tapasztalatok lennének irányadók. E vasut összekötne a pályaudvarokat is. A vállalat élén a Springer és Aub bécsi czég áll, s már a terveket is elkészítetté.

— Török dervis Budán. Kormánya meghagyásából egy magasabb rangu dervis érkezett Budára, kinek feladata a rózsahegyen fekvő mecset kijavítása és csinosítása iránt szakértőkkel értekezni, és azután a költségvetést kormányához beterjesztetni. A mecset kupolája és minaretjei meg fognak aranyoztatni. Ez intézkedésre a Gül Baba iránti kegyelet indította a török kormányt.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Árverezési hirdetemény.

A képviselő közgyűlésnek 29—1872 számú határozata következtében köztudomásra juttatik, hogy Kolozsvár sz. kir. várossa tulajdonát képező alább elősorolt birtokai a folyó 1872-ik évi április 24-től három egymásutáni évre, azaz 1875-iki április 24-ig terjedőleg folyó évi mártius 26, 27, és 28-ik napjain a városházánál a 4-ik számú terem-ben tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fognak adni.

Bérvágyók kötelesek az árverezés kezdete előtt hiteles okmányokkal tanúsítani, hogy a 200 forintot meghaladó haszonbér és egyéb a szerződésből kifolyó kötelezettségekre vonatkozólag szabályszerű hitel-zálog (realis hypotheca) által képesek a városi közönséget biztosítani s a 200 forint alóli haszonbérbe vonatkozólag kezéseket állítani; a kiknek pedig az árverező bizottmány megengedi az árveréshez hozzá szólni, kötelesek lesznek az árverés kezdete előtt az alább kijelölt felkiáltási áron 10%-ját bántépként az árverező bizottmánynál kész pénzben letenni.

A haszonbérbe adandó tárgyak és felkiáltási árak:

1. A feleki fogadó és Pojána 1075 frt — kr.
2. A nagyhid melletti vámház 146 frt — kr.
3. A Nagy Sándor-féle ház 110 frt — kr.
4. A Radnótfái-féle kert 106 frt 20 kr.
5. A Sz.-Györgyhegy alatti káposztás föld 164 frt — kr.
6. A nyolcz darab senatori szénafü 490 frt 85 kr.
7. A bornymál alatti csegely 17 frt 20 kr.
8. A Cambiatori 4-ik, 7-ik és 8-ik nyil szénafü 150 frt — kr.
9. A Cambiatori 5-ik és 6-ik nyil szénafü 90 frt 85 kr.
10. A határjárói két nyil szénafü 82 frt 30 kr.
11. A Szentgyörgy hegy alatti nagy fák közötti alsó és felső kaszáló 120 frt — kr.
12. A Pocok nyil szénafü 25 frt — kr.
13. Az agyagdombi kaszáló 50 frt — kr.
14. A borhancsi kaszáló 7 frt 48 kr.
15. A Berki két kis erge 41 frt — kr.
16. A Gellavégi kis kaszáló 4 frt 70 kr.
17. A koródi jószág 700 frt 60 kr.
18. Az Óvári, kétvízközi és hidelvi tizedek elővölgyi szénafüje 10 frt — kr.
19. A Dézsma csüri telek 50 frt 1 kr.

A haszonbéri szerződés feltételei megtekinthetők a majorsági ügyi előadónál (városház, emelet 8-ik sz. alatt) naponta a hivatalos órákban, de az árverés előtt is fel fognak olvastatni. Sz. k. Kolozsvár város közigazgatási tanácsának 1872-ik évi mártius 13-án tartott üléséből.

(109)

(1—*)

Mindenféle
férfi-, nő- és gyermek cipők
árjegyzéke,
Csapó Sándor
árutárlatában Kolozsvárrt.

1 pár bőr vagy brünel gyermek cipő	2—3 frt.
1 pár ugyanaz rézorru	3 frt 30 kr. 3 frt 80 kr.
1 pár bőr vagy brünel nőcipő	3 f. 30, 3 f. 60, 3 f. 80, 4—8 frt.
1 pár reggeli cipő bőr-, brünel, vagy posztóból 1 f. 10, 1 f. 50, 1 f. 80, 2—4 f.	
1 pár bőr vagy brünel fél-cipő	1 frt 80, 2 frt 50 kr.
1 pár férfi-cipő	6 frt 60 kr. 10 frt.
1 pár férfi-csizma	12 frt. 25 frt.
1 pár reggeli férfi-csizma	3 frt 30 kr.

Az árutárlatban külön osztály van berendezve a láb-belik kényelmes és háborítatlan felprobálására.

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magukban foglalják a híres előpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részeit és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben bírják.

Különösen kitűnő hatása van e porok használatának a gyomorhurutban, csomómban, gyomorgyengeségben, étvágytalanságban, gyomorpuffadásban, emésztési gyengeségben, gyomorgöröcsben, zahában (falságos gyomorsavany), vagy is az ugynevezett mellégésben; továbbá máj- és lépdegánatban, az epe rendetlen el- és kiválasztásában, epedugulás-sűrűség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, úgy nemkülönb a test akár mely szervének elnyálkásodásában, nehéz, lélekzés és szívdobogás-ban, a belek zsongtalanságban (erőtlenység), a szélkórban, altesti vérpangásban, kezdődő vízkórban, különösen pedig az aranyérben, a vese húgyhólyag és húgycső hurutjaiban, vese- és húgykövek képződése ellen, az anyaméh idült takarékban és dagadtában, fehér-folyásban, méhvezérekre hajlamban, szédülésben, fő- és melleszi vértörődésben, makacs csuklásban, rásztkórban és méhszenyben (hypochondria és hysteria).

E porok nélkülözhetetvé teszik az ingerlő hatású drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelíd és fájdalommentes, mivel alkatrészei gyengén oldó, hűsítő és csillapító természetűek; ugyanazért huzamosabb időig is veszély nélkül használhatók, — miről a bel- és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos betegek elismerő nyilatkozatait küldötték be.

Ara egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 frt. o. é.

Kaphatók e porok minden jelesb gyógyszerárban és minden jelentéke-nyebb ásvány- és fűszerkereskedésben.

Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerő-nek a „koronához” címzett gyógyszerárban.

DEBALLAGE LYONNAIS.

Van szerencsénk előkellő családokkal tudatni, hogy kiállitunk eladásra lyoni se-lyemárúkból egy legújabb divatu választékot; találhatók abban francia cachemirek, drap de Lyon-ok, gros-grainsek, faille-ok és tafoták szí-nesek és feketék, valamint igen szép lyoni és chinai nyersselyem szövetek, és igen szép selyem foulardok ruháknak.

Nagy választék

selyemsebkendők, cachenez és egyebekből.

Igen csinos

selyem cachemirek pongyola-kabátoknak, asztaltakaróknak és perzsa-shawlok.

Beduinok,

övek, nyakkendők Tunishól, legyezők és napernyők Chinából, végre igen szép választék keleti cikkekéből.

E cikkek 1872 márczius 12-től 25-ig, reggeli 8 órától este 6 óráig lesznek kiállitva a Nemzeti Szállodában 8 sz. a. az első emeleten.

VERDIER és St. MARTIN Lyonból.

Főraktár: Körntnerring 12 sz. Magazin Lyonnais Bécsben.

[107]

[1—1]

Hirdetemény.

Egylettünk érdekében indítatva éreztük magunkat a t. cz. közönség becses tudomá-sára hozni, miszerint érdélyi képviseltetésün-ke: **Kővári László és Rosenfeld urak-tól** elvonni szükségesnek találván, megfelelő helyettesítésről mielőbb fogunk intézkedni.

A borsod-miskolci kölcsönös kiházasító és biztosító egylet igazgatósága nevében
RÖRDÖGH ISTVÁN, elnök.

[106]

[1—6]

A számos orvos által ajánlott és fényes sikerrel alkalmazott

altesti-sérvek

elleni sérvir Sturzenegger Gottlieb-től Heri-sauban, úgy töle magától, valamint az alábbi raktár által is kapható. Az épen nem tartal maz semmiféle ártalmas anyagot s még régi sérveket is a legtöbb esetben tökéletesen meg-gyógyít. Egy csupor ára 1 tall. 20 ez. gar. = 3 frt. délnémet, 3 frt 20 kr. oszt. ért.

Raktár Posten Formagyi F. „szűz Máriá-hoz” címzett gyógyszerárban.

[105]

[2—2]

Önkénytes butor eladás.

Elköltözködés következtében alólírott nál

Szamosfalván

- 1 csoportozat új bécsi butor,
- 1 még jó állapotban levő varrógép
- Frister & Rossmann berlini gyárából,
- 1 öntöttvas takaréktűzhely és
- különbféle házi és konyhakészü-lékek eladók.

GEISELER, mérnök.

(12—24)

Metzner János

mű-asztalosnál
(szappanyutezában az unitárius templom mellett)

kaphatók szépen dolgozott és erős

tölgyfa koporsók

20 fttól kezdve 35 frtig.

Elvállal továbbá minden egyéb ezírázott, vagy bármínő műasztalos munkát a legújanyosabb ár mellett, s annak tartós ságáról és erős készítéséről kezekeedik.

(86)

(7—12)

Földhitel kölcsön

Telekkönyvileg rendezett földbirtokokra
5 $\frac{3}{4}$ % kamat 2 $\frac{1}{4}$ % törlesztés 22 évre. —
5 $\frac{3}{4}$ % kamat 1% törlesztés 34 évre, na-gyobb kölcsönöket még előnyösebb feltételek mellett is eszközöl a hatóságilag engedélyezett általános

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvárrt bel-monostor 178 sz. emelet.

Értekezhetni d. u. 1-től 4 óráig.

(18)

Triska Ferencz

zongora

kereskedő

Kolozsvárrt.

Concert-Pianinok	350 frt.
Concert-Fügel	340 fttól 450 fttig.
Használt zongorák	100 fttól 280 frtig.

Videki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek
Csomagolás darabonként 10 frt.
Jótállás 5 évig.

[80] [4—7]

Mindenféle házak, telkek és
falusi birtokoknak vásárlását és eladását,
valamint kolozsvári és kolozsmegyei te-hermentes birtokra 1000 forintot felül
törlesztési kölcsönöket illő százalék mel-lett eszközöl Kolozsvárrt bel-középutca
533 számú szállásán.
SZENKOWICH MÁRTON.

„AZ EGÉSZSÉG“
IFJUI ÉLETERŐ
és
SZÉPSÉG ESZKÖZLÉSÉRE

leghasznosabb szerek!

A LONDONI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 1862-ben
kitüntetett gyógyszeres illatszerek
ÉS ÖLTÖZŐ ASZTALI VEGYESZTI MÜKELLEKEK:

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész és találmányai;
és vegyész gyártmányai **KOLOZSVÁRRT**
cs. k. pátemsz által törvényesen védelmezve.
Az egész osztrák birodalom és Magyarország te-
rületére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert:
Gyógyszeres növényi

VICTORIA-PARFÜM.
Egészségi és szépítő illatszerek, mely álta-
lános hasznosnak elismertett:
Mint illatszerek, mint szépítő mosdó-szer,
mint szájmossó, mint füstölő-szesz és a
le-hatósabb ideg- és izom erősítő.
Egy üveg tartalma 8 lat
VICTORIA PARFÜM.
Ára 1 frt 40 kr. o. é.
Ezen illatszert 3 Felsége a csá-
szárné és királyné legmagasabb elisme-
réssel **PALOTA-FÜSTÖLŐÜL** elfogadni
kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi
BALSAMIN HAJESSENTIA.
A hajkorpa gyors eltávolítására, a hajbőr
tisztítására és erősítésére s főképpen a
haj hullása ellen. Egy eredeti üveg
tartalmaz 8 lat **BALSAMIN-ESSENTIÁT.**
Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDE
a haj hullása ellen és a hajnövekedésnek
elősegítéséül. Egy eredeti nagyobb té-
gely ára 1 frt o. é. minden raktárban,

PURITÁS-PECSETTISZTÍTÓSZESZ
Melylyel minden **KELMEK** és **KESZ-
TYÜK** színváltozás nélkül gyorsan tisz-
títhatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi
AROMATIN SZAJVIZ.
A foghús erősítésére, a fogak épen tartá-
sára s tisztítására, és a szájrészek ren-
des ápolására, a könnyen vörös iny- és
lógult fogak szilárdítására; úgy szintén
az odvas vagy bérakott fogaktól, dohány-
zástól vagy egyébként büzös-szájszag
gyors elűzésére, és azonnal kellemes
szájlehellet eszközésére. Egy eredeti
nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. o. é.

Kitüntetett:
MAGYAR-NEMZETI
BAJUSZPEDRÓ.
Általános kedvelt, szilárdul öszvetartó,
s tetszés szerinti hajlékonyságáért, mely
a bajuszat nem törí, sőt fésüléskor sem
tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is
megtartja eredeti jó minőségét, minden
időszakban kedvezőleg használható. Egy
Védjegyes ércz-dobozban ára 35 kr.

Kitüntette:
**ERDELYI-FLORA MOSDÓ és BE-
RETVÁLKÓZÓ-SZAPPAN**
védjegyes borítékban. Ára 25 kr. o. é.

Kitüntetett Hajfestő-szer:
JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.
Mely által az őszhaj, szakál, ba-
jus és szemöldök 1/2 óra alatt az
ifjú körhöz hasonló természetes szöke,
barna- vagy feketére, több hónapokig
tartósan színezhető, és oly állandó, hogy
a rendes mosdások után is változatlan
marad. Használati eszközökkel és utasi-
tással. Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Kitüntetett:
ERDELYI FLORA POMÁDE.
A haj szépítésére és rendes ápolá-
sára. Érczfedős üveg-tégelyben.
Ára 50 kr. o. é. minden raktárban.

Az üvegeken kiálló betűkkel van jelelve:
BÁNYAY L. K. Kolozsvárrt.
A fennebb jelölt szabott árakból
minden Ducetes megrendelésnél 10%
azaz egy tized ár leszámítódik, nagyobb
megrendeléseknel aránylagosan több ked-
vezmény van szabályozva. A megrende-
lések egyenesen Kolozsvárra a Redoutte
Átellenében lévő **BÁNYAY LITERÁTI**
KÁROLY saját házához intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, S VEGYTANILAG
elemelve **ÁRTALMATLAN** létrészekből levők-
nek **TALÁLTATTA**, s mint legjobb minőségűek
HITELESEN AJÁNLVA vannak.

(8) (3—*)